

اصلاح روشی جهت تولید داده‌های اقلیمی TMY برای شهر تهران

عبدالسلام ابراهیم پور^{۱*}, مهدی معرفت^۲

۱- استادیار، گروه مکانیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز

۲- دانشیار، گروه مکانیک، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

*تبریز صندوق پستی ۵۱۵۸۹ salam_ebr@yahoo.com

چکیده- انتخاب صحیح داده‌های هوایی، عامل مهمی در محاسبه و شبیه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌ها است. در این تحقیق، با استفاده از روش ساندیا^۱ داده‌های نمونه هوایی تام وای^۲ از داده‌های اندازه‌گیری شده برای دوره‌ای ۱۴ (۱۹۹۲ تا ۲۰۰۵) برای شهر تهران تولید شده است. سپس این داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای متونورم^۳ و درجنرатор^۴ نیز تولید شده و نتایج روش ساندیا و این دو نرم‌افزار با مقدار میانگین کل دوره مقایسه شده است. نتایج نشان می‌دهد که روش ساندیا انطباق بهتری با داده‌های میانگین کل دوره دارد اما داده‌های تام وای حاصل از نرم‌افزارهای متونورم و درجنرتور انطباق خوبی با داده‌های میانگین کل دوره ندارند.

کلید واژگان: داده‌های نمونه هوایی، شبیه‌سازی، مصرف انرژی، ساختمان.

Generation of Typical Meteorological Year for Tehran

A. Ebrahimpour^{1*}, M. Maerefat²

1- Assist. Prof., Department of Mechanical Engineering, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

2- Assoc. Prof., Department of Mechanical Engineering, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

*P.O.B. ۵۱۵۸۹, Tabriz Iran. Salam_ebr@yahoo.com

Abstract- The correct selection of typical meteorological year is an important factor for accurate building energy simulation. In this study, the Sandia method has been applied to analyze the measured weather data of a 14-year period (1992–2005) in Tehran and to select the proper data for the typical meteorological year. Also, typical meteorological year has been generated by using the Meteonorm and Weathergenrator softwares. Then the results of the Sandia method and the two mentioned softwares have been compared with long term average measured data for main parameters in the weather data file. It was found that, the results of the Sandia method has good agreement with the long term average measured data but the created TMY data by the Weathergenrator and Meteonorm softwares have not good agreement with the long term average measured data.

Keywords: Typical Meteorological Year; Simulation; Energy Consumption; Building.

1. Sandia
2. Tmy
3. Meteonorm
4. Weathergenrator

داده‌های اقلیمی نوع دبلیو وای ای سی و تی ام وای نسخه ۲ داده‌های تابش خورشیدی (کل، عمود و پرآکنده) و روشانی نیز نسبت به نوعهای دبلیو وای ای سی (نسخه اول سال ۱۹۸۵)، تی ام وای (نسخه اول سال ۱۹۸۳) و تی ار ای (سال ۱۹۸۱) آورده شده است [۱ تا ۴].

تحقیقات متعددی توسط محققان برای تهیه داده‌های آب و هوایی برای نقاط مختلف جهان انجام شده است. از سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۳، اشری سه پروژه آر پی ۲۳۹، ۱۰۰ و ۳۶۴ را برای تهیه داده‌های آب و هوایی انجام داد و طرح جدیدی به نام تی ار ای را ارائه کرد این داده‌ها در شبیه‌سازی با نام دبلیو وای ای سی شناخته می‌شوند و همان فرمت تی ار ای را دارد. با این تفاوت که در آن داده‌های تابش خورشیدی (اندازه‌گیری و یا محاسبه شده بر اساس میزان ابری بودن و نوع آن) نیز وجود دارند. در اوایل سال ۱۹۹۰، اشری به روز کردن داده‌های دبلیو وای ای سی را شروع کرد و نسخه جدید آن را - که دارای فرمت ت ام وای بوده و داده‌های محاسبه شده میزان روشانی^۱ را نیز داشت - ارائه کرد. به روزآوری‌های بعدی شامل محاسبه داده‌های تابشی بوده است. نسخه به روز شده دبلیو وای ای سی امروز با نام دبلیو وای ای سی (نسخه ۲) شناخته می‌شود و تا اکنون ۷۷ نسخه از آن ایجاد شده است. در سال ۱۹۹۷، اشری، برای توسعه جهانی دبلیو وای ای سی پروژه دیگری به نام آر پی^۲ را انجام داد که در سال ۲۰۰۱ به اتمام رسیده و در آن داده‌های آب و هوایی برای ۲۲۷ ایستگاه در امریکا و اروپا تهیه شد. البته نوع فایل داده در نرم‌افزارهای مختلف متفاوت است. برای مثال، برنامه انرژی پلاس^۳ داده‌های داده‌های ورودی را در شکل ای پی دبلیو^۴ می‌پذیرد. بعضی از مهمترین فرمتهای مورد استفاده در برنامه‌های شبیه‌سازی عبارتند از [۱، ۵ تا ۱۲]:

TMY Climate Data -TRNSYS Variant (TRY) - CSIRO Weather Data (DAT) - IWEC - SAMSON (*.dat) -ASHRAE WYEC Data -Aus. BOM Hourly Data (LST)

- 10. RP-100, RP-239 and RP-364
- 11. Luminance data
- 12. RP-1015
- 13. Energyplus
- 14. EPW(*.epw)

۱- مقدمه

بیش از شبیه‌سازی در زمینه مصرف انرژی در ساختمان، باید اطلاعاتی درباره شرایط اقلیمی و همچنین روش طراحی خود ساختمان مانند سیستم تهویه مطبوع و تجهیزات آن و روش کنترل دما در آن در دست باشد. شرایط اقلیمی در بیرون ساختمان در طول سال، بخش مهمی از داده‌های موردنظر بوده و مطلوب آن است که این داده‌ها به صورت ساعتی برای کل سال تهیه شود. برای شبیه‌سازی تبادل انرژی در ساختمان معمولاً ۱۰ تا ۱۳ پارامتر اقلیمی (مانند میزان تابش خورشیدی، دما، درصد رطوبت و ارتفاع از سطح دریا، سرعت و جهت باد و فشار) مورد نیاز است. این داده‌های اقلیمی نباید به صورت میانگین در سال یا فقط برای قسمتی از سال باشند، بلکه باید به صورت روزانه و در کل ۸۷۶۰ ساعت سال مشخص شوند.

تمامی نرم‌افزارهای شبیه‌سازی، به تعدادی داده‌های اقلیمی ورودی برای شبیه‌سازی نیاز دارند. مانند نرم‌افزار رادیانس^۱ که به شرایط آسمان و میزان روشانی محیط بیرونی نیاز دارد تا بتواند نحوه پخش روشانی تابشی را از طریق پنجره‌ها یا در فضای داخل اتاق تعیین کند. سه نرم‌افزاری که به طور گسترده‌ای در امریکا و انگلیس استفاده می‌شوند، عبارتند از دی او ای^۲، بلاست^۳ و اس پی آر^۴ که از داده‌های آب و هوایی برای بررسی شرایط ساختمان‌ها و شبیه‌سازی مصرف انرژی استفاده می‌کنند. در طول ۳۰ سال گذشته به قابلیت‌ها و دقت این نرم‌افزارها افزوده شده است. البته این داده‌های آب و هوایی به صورت نمونه‌ای و از میان چند سال مورد اندازه‌گیری هواشناسی انتخاب شده‌اند. برای مثال می‌توان به ت ام وای که توسط مرکز ان ار ای ال^۵ در سال ۱۹۹۵، دبلیو وای ای سی^۶ نسخه ۲ که توسط اشری^۷ در سال ۱۹۹۷ و تی ار ای^۸ توسط سیک^۹ در سال ۱۹۸۵ اشاره کرد. در داخل فایل

- 1. Radiance
- 2. Doe
- 3. Blast
- 4. Esp-r
- 5. Nrel
- 6. WYEC2
- 7. Ashrae
- 8. TRY
- 9. Cec

۱-۳- روش ساندیا

برای ایجاد داده‌های آب و هوایی تام وای از روی داده‌های آب و هوایی اندازه‌گیری شده یک دوره، معمولاً از روش هال (ساندیا)^۲ (سال ۱۹۷۸) استفاده می‌شود^[۱۴]. روش ساندیا روشی تجربی است که داده‌ها را برای هر یک از ماه‌ها از درون اطلاعات اندازه‌گیری چند سال انتخاب می‌کند. مثلاً اگر اطلاعات ۳۰ ساله را برای ماه ژوئن داشته باشیم، تمامی اطلاعات را مقایسه کرده و داده‌های یک ماه از کل دوره را با استفاده از روشی آماری به عنوان داده‌های ماه ژوئن در فایل تام وای انتخاب می‌کنیم. از آنجا که اطلاعات ماه‌ها در فایل تام وای ممکن است از سال‌های مختلفی برداشت شده باشد، بین دو ماه مختلف برای شش ساعت در هر طرف یکسان‌سازی انجام می‌شود. روش ساندیا هر ماه را بر اساس نه پارامتر روزانه شامل بیشینه، کمینه و متوسط دمای هوای خشک و شبینم، بیشینه و متوسط سرعت باد و میزان کل تابش رسیده به صفحه‌ای افقی^۳، انتخاب می‌کند. در ادامه این روش توضیح داده می‌شود.

الف) مراحل روش ساندیا

مرحله ۱: برای هریک از ماه‌های سال، از میان آمار سال‌های دوره بلند مدت مورد نظر (مثلاً دوره ۳۰ ساله) پنج ماه که تابع توزیعی تجمعی^۴ شاخص‌های روزانه آنها به تابع توزیعی تجمعی ماه مورد نظر در دوره بلند مدت آماری نزدیک‌تر است، انتخاب می‌شود. برای هر ماه از دوره بلند مدت آماری، تابع توزیع تجمعی برای هریک از نه پارامتر بالا به صورت روزانه و همچنین برای کل دوره محاسبه می‌شود. روش محاسبه تابع توزیع تجمعی چنین است:

$$S_n(x) = \begin{cases} 0 & x < x_1 \\ (k - 0.5)/n & x_k \leq x \leq x_{k+1} \\ 1 & x \geq x_n \end{cases} \quad (1)$$

که در آن x متغیر داده هوایی (نه داده) و $S_n(x)$ مقدار تابع توزیعی تجمعی برای متغیر x عدد عناصر و

بنابراین، برای برآورد صحیح مصرف انرژی در ساختمان‌ها، تهیه بانک داده‌های آب و هوایی در شهرهای مختلف ایران ضروری به نظر می‌رسد. در این تحقیق داده‌های آب و هوایی با فرمت تام وای از روش ساندیا و همچنین دو نرم‌افزار برای شهر تهران ایجاد و مقایسه شده است. با توجه به اینکه در وب سایت ای پلاس^۱ داده‌های تام وای برای تهران نیز ارائه شده، نتایج با داده‌های این سایت نیز مقایسه شد.

۲- فرمت فایل‌های تام وای و پارامترهای اقلیمی آن

داده‌های آب و هوایی به صورت ساعتی در فایل اطلاعاتی معمولاً شامل اطلاعات زیر است:

(الف) اطلاعات کلی محل مانند: نام، طول و عرض جغرافیایی، اختلاف با ساعت جهانی، ارتفاع، شرایط طراحی حداکثر، روزهای تعطیل، دوره تغییر ساعت برای ذخیره‌سازی انرژی و دمای زمین

(ب) اطلاعات وابسته به زمان و ساعتی مانند دمای هوای خشک، دمای نقطه شبینم، رطوبت نسبی، فشار اتمسفری محل، تابش خورشیدی (شامل سه قسمت مجزای خارج از جو، مستقیم و پراکنده)، میزان روشنایی، سرعت و جهت باد، میزان ابری بودن و حالت بارندگی و برفی بودن [۱۳ و ۱۱].

۳- روش‌های انتخاب داده‌ها

داده‌های اندازه‌گیری شده برای هر یک از ماه‌ها از میان اطلاعات اندازه‌گیری شده در طی چند سال انتخاب می‌شود. برای ۱۲ ماه از بررسی آماری داده‌های اندازه‌گیری شده، پنج مشخصه: کل تابش خورشیدی، تابش خورشیدی مستقیم، دمای هوای خشک، دمای نقطه شبینم (یا رطوبت نسبی) و سرعت باد انتخاب می‌شوند. انتخاب صحیح این داده‌ها برای محاسبه شبیه‌سازی مصرف انرژی حیاتی است. برای سایر داده‌ها می‌توان از اطلاعات ماه انتخابی یا از میانگین کل دوره استفاده کرد.

2. HALL, Sandia National Laboratories
3. Global Horizontal Radiation
4. Cumulative Distribution Functions(CDF)

1. <http://www.energyplus.com>

شاخص‌ها مهم‌تر از بقیه هستند، در روش آماری اف اس از ضریب وزنی (WS) برای انتخاب پنج ماه مورد نظر استفاده می‌شود و داریم:

$$FS = \left(\frac{1}{n} \right) \sum_{i=1}^n \delta_i \quad (2)$$

قدر مطلق اختلاف بین تابع توزیعی تجمعی کل دوره و تابع توزیعی تجمعی یک دوره برای پارامتر x در یک روز بوده و n تعداد روزها در ماه است. بنابراین مقدار اف اس برای هر ماه در سال‌های مختلف از این رابطه به دست می‌آید.

مرحله ۲: به خاطر اینکه بعضی از پارامترها نسبت به سایر پارامترها دارای اهمیت بیشتری می‌باشند، یک فاکتور وزنی به صورت زیر استفاده می‌شود.

$$WS = \sum w_i FS_i \quad (3)$$

در این رابطه w_i ضریب وزنی پارامتر مورد نظر و i نیز برابر نه پارامتر است.

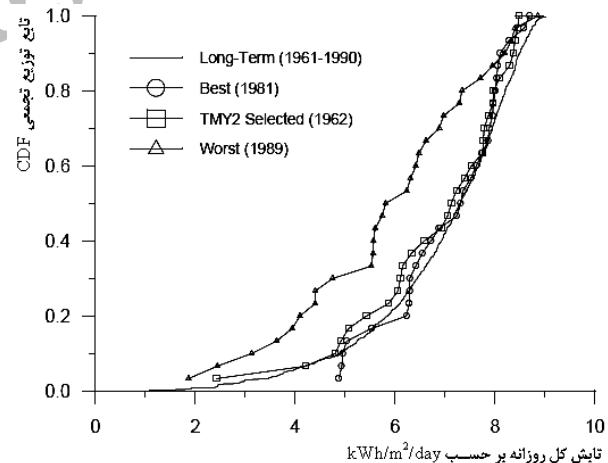
اکنون برای هر ماه از سال‌های مختلف، ماهی که کمترین WS را داشته باشد به عنوان ماه منتخب (پنج ماه) برای مقایسه انتخاب می‌شود.

مرحله ۳: پنج ماه انتخابی، براساس میزان نزدیکی (انطباق) آنها به معدل و میانگین دوره آماری بلند مدت مرتب‌سازی می‌شوند.

مرحله ۴: میزان دوام و ماندگاری دو پارامتر متوسط دمای خشک و انرژی تابیده شده بر سطح افقی، براساس درصد بالاتر یا پایین‌تر بودن تکرار و انطباق آنها نسبت به درصد دوره آماری بلند مدت^۲ ارزیابی می‌شود. برای متوسط روزانه دمای خشک، تکرار و انطباق بالاتر از ۶۷ درصد (روزهای متواتی گرم) و تکرار و انطباق کمتر از ۳۳ درصد (روزهای متواتی سرد) تعیین می‌شود. برای انرژی تابیده شده بر سطح افقی، تکرار و انطباق کمتر از ۳۳ درصد (روزهای متواتی با انرژی خورشیدی پایین) تعیین می‌شود. درصدهای تعیین شده برای انتخاب

$k=1,2,3,\dots,n-1$ است (تابع توزیع تجمعی بین صفر و یک است).

مقایسه توابع توزیعی تجمعی ماههای انتخاب شده و تابع توزیعی تجمعی دوره آماری بلندمدت با استفاده از روش آماری اف اس^۱ انجام می‌شود[۱۵]. برای مثال، در شکل ۱ چهار تابع توزیعی تجمعی برای پارامتر تابش کل رسیده به سطح افقی برای ماه ژوئن در شهر بادرل ایالت کلورادو نشان داده شده است. در این شکل با استفاده از روش آماری اف اس، پارامتر مورد نظر در سال‌های انتخاب شده با این پارامتر در دوره آماری بلندمدت مقایسه شده است. همان‌طور که دیده می‌شود، تابع توزیعی تجمعی ماه ژوئن در سال ۱۹۸۱ بهترین انطباق را با دوره بلند مدت داشته است. اما با وجود آنکه تابع توزیعی تجمعی ماه ژوئن در سال ۱۹۸۹ بدترین انطباق را با تابع توزیعی تجمعی دوره بلند مدت نداشت، آمار این سال برای فایل تام وای انتخاب شده است.

شکل ۱ تابع توزیع تجمعی تابش کل رسیده به سطح افقی برای ماه ژوئن در کلرادو

این انتخاب حاصل نتایج مراحل دیگری است که در زیر توضیح داده می‌شود. لازم است یادآوری شود که چون بعضی

2. Longterm

1. Finkelstein-Schafer

جدول ۱ ضریب‌های وزنی برای روش ساندیا

نام پارامتر هوایی	مقدار ضریب وزنی در روش ساندیا
بیشینه دمای خشک	۱/۲۴
کمینه دمای خشک	۱/۲۴
متوسط دمای خشک	۲/۲۴
بیشینه دمای شبنم	۱/۲۴
کمینه دمای شبنم	۱/۲۴
متوسط دمای شبنم	۲/۲۴
بیشینه سرعت باد	۲/۲۴
متوسط سرعت باد	۲/۲۴
کل تابش ^۱	۱۲/۲۴
کل تابش عمود ^۲	-

ج) داده‌های بین دو ماه منتخب

برای دو ماهی که از میان سال‌های مختلف انتخاب شده، برای شش ساعت در هر طرف داده‌های دمای هوای خشک، دمای شبنم (یا درصد رطوبت)، سرعت باد، جهت باد، فشار اتمسفری، درصد آب موجود در هوا^۳، از برآذش منحنی استفاده می‌شود. همچنین درصد رطوبت را می‌توان پس از محاسبه دمای هوای خشک و شبنم از روی روابط موجود محاسبه کرد.

د) داده‌های گزارش نشده^۴

داده‌های اندازه‌گیری شده ممکن است برای بعضی از ماهها و ساعتها گزارش نشده باشند. بنابراین در هنگام انتخاب داده‌های ت ام وای این مقادیر گزارش نشده باید محاسبه و به روزآوری شوند.

۴- نرم‌افزارهای موجود

۴-۱- نرم‌افزار و درجنرتور

در این نرم‌افزار (تحت سیستم عامل داس^۵)، داده‌های آب و هوایی ساعتی از روی داده‌های آب و هوایی ماهیانه تولید می‌شود. [۱۸, ۱۷, ۱۶]

1. Total horizontal solar radiation
2. Direct normal solar radiation
3. perceptible water
4. Missing Data
5. Dos

مناسب‌ترین سال از میان پنج سال انتخاب شده (برای آمار ماه مورد نظر) برای استفاده در فایل ت ام وای استفاده می‌شود (در صدهای بالا مربوط به روش ساندیا است). آمار ماه ۲ مورد نظر در سالی که براساس نتایج به دست آمده در مرحله ۲ نزدیک‌ترین درصد را به معیار ماندگاری داشته، به عنوان آمار قابل استفاده در فایل ت ام وای انتخاب می‌شود. این قسمت را برای مثال می‌توان برای مت�单 دمای هوای خشک روزانه به صورت زیر خلاصه‌سازی کرد:

الف- کل داده‌های مت�单 دمای هوای خشک روزانه در هر ماه به صورت دوره آماری بلند مدت (کل دوره، برای مثال اگر برای ده سال باشد) مرتب‌سازی شده و به کمترین مقدار آن عدد صفر و به بیشترین مقدار عدد ۱۰۰ داده شود.

ب- اطلاعات مت�单 دمای هوای خشک روزانه در هر ماه از پنج سال انتخابی با دوره آماری بلند مدت مقایسه شده و محل قرارگیری آن در دوره آماری بلند مدت و در نتیجه، درصد آن مشخص شده و در صورتی که بزرگتر از ۶۷ یا کوچکتر از ۳۳ درصد باشد برای آن عدد ۱ و در غیر این صورت عدد صفر در نظر گرفته شده است.

ج- قسمت ب، برای کل داده‌های هر ماه (مت�单 دمای هوای خشک روزانه) به تعداد روز، انجام شده و مجموع مقادیر ۱ در هر ماه به دست می‌آید. اکنون ماهی از کل دوره که مجموع اعداد ۱ آن بیشتر باشد در ت ام وای استفاده شده است.

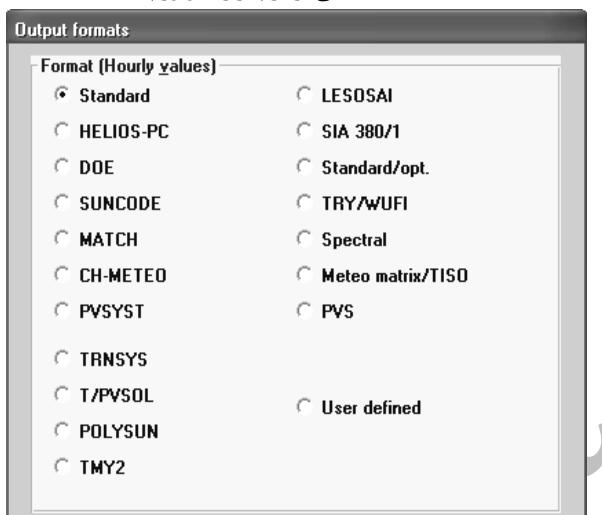
مرحله ۵: برای تکمیل آمار سالیانه هریک از پارامترهای مورد نظر، آمار ۱۲ ماهی که به صورت بالا تعیین شده به هم متصل می‌شود. برای این منظور، پس از انتخاب ۱۲ ماه، بین ماههای مختلف برای ۶ ساعت با استفاده از برآذش منحنی یکسان سازی انجام می‌شود.

ب) ضریب‌های وزنی

ضریب‌های وزنی برای هر داده نقش مهمی در انتخاب داده‌های فایل ت ام وای دارند. ضریب‌های وزنی، درجه اهمیت و حساسیت هر یک از داده‌ها را در انتخاب داده‌های ت ام وای نشان می‌دهند. مقدار ضریب‌های وزنی برای روش ساندیا در جدول ۱ آورده شده است.

این برنامه بر داده‌های تجربی چند ساله که برای کل کره زمین اندازه‌گیری شده، استوار است. اما در این برنامه داده‌ها فقط برای مناطقی موجود است که در آنها ایستگاه هواشناسی وجود داشته باشد. برای سایر مناطق از نوعی میان‌یابی بین نزدیکترین ایستگاه‌ها استفاده می‌شود. بیشتر داده‌ها در شعاع ۵۰ کیلومتری اندازه‌گیری شده و بین ایستگاه‌ها از میان‌یابی و برآش داده‌ها استفاده می‌شود. صفحه اصلی نرم‌افزار در شکل ۲ نشان داده شده است.

شکل ۲ نمایی از نرم‌افزار متونورم

در این نرم‌افزار می‌توان با انتخاب شهر موردنظر یا وارد کردن اطلاعات آن (شامل طول و عرض جغرافیایی، ارتفاع از سطح دریا و غیره) داده‌های ساعتی را به شکل دلخواه موجود در این نرم‌افزار که در شکل ۳ آورده شده، به دست آورد [۱۹ و ۲۰].

۵- روش تحقیق

در این تحقیق هدف ما تهیه فایل داده‌های اقلیمی نوع ت ام وای به روش ساندیا با استفاده از داده‌های اندازه‌گیری شده توسط سازمان هواشناسی کشور برای شهر تهران است. داده‌های ت ام وای توسط دو نرم‌افزار ورجنزتور و متونورم نیز تولید و با نتیجه به دست آمده از روش ساندیا مقایسه شده است. با توجه به اینکه در وبسایت ای پلاس داده‌های ت ام

نرم‌افزار تولید می‌کند عبارتند از: دمای خشک، دمای شبنم و مرطوب، رطوبت نسبی، جهت و سرعت باد، تابش خورشیدی (مستقیم، پراکنده و نرمال)، فشار اتمسفری، زاویه‌های فراز^۱ و سمت^۲ خورشیدی و میزان ابری بودن.

داده‌های ورودی این نرم‌افزار عبارتند از:

(الف) داده‌های عمومی شامل: نام محل، شماره ایستگاه^۳، طول و عرض جغرافیایی، ارتفاع از سطح دریا و زمان ظهر محلی^۴ (که برابر است با اختلاف ساعت^۵ بر حسب درجه و

هر ساعت ۱۵ درجه محسوب می‌شود)

(ب) داده‌های ماهانه که عبارتند از:

۱- میانگین ماهیانه دمای هوای خشک و میزان انحراف معیار آن از داده‌های میانگین روزانه

۲- میانگین ماهیانه بیشینه دمای هوای خشک روزانه و انحراف معیار آن از بیشینه‌های روزانه

۳- میانگین ماهیانه دمای نقطه شبنم و میزان انحراف معیار آن از داده‌های میانگین روزانه

۴- میانگین ماهیانه تابش خورشیدی رسیده به سطح افقی (شامل مستقیم و پراکنده)

۵- میانگین ماهیانه سرعت باد

در این نرم‌افزار داده‌های ساعتی یا داده‌های ۱۴، ۲۱ و ۷ روزه به صورت ت ام وای، تی ار ای یا به شکل دلخواه کاربر ایجاد می‌شود. این نرم‌افزار همچنین اطلاعات ماهیانه محاسبه شده را به شکل خلاصه در یک فایل به دست می‌دهد. در این نرم‌افزار داده‌های ساعتی از روی گروهی از منحنی‌های پخش تجربی و همچنین روابط میان‌یابی به دست می‌آید. ۳۱ منحنی برای هر روز ماه در داخل برنامه ذخیره‌سازی شده و سپس مقدار آنها در میزان انحراف معیار وارد شده ضرب شده و هر منحنی تغییرات را برای هر روز ارائه می‌کند. مatasfanhe روابط و روش‌های به کار رفته در این نرم‌افزار معلوم نیست.

۶- نرم‌افزار متونورم

1. Altitude
2. Azimuth
3. WBAN
4. Local Time Meridian(STM)
5. Time zone

در کل روز اندازه‌گیری شده است. همچنین داده‌های تابش اندازه‌گیری شده به صورت میانگین ماهیانه است. در این قسمت به داده‌های موجود و نحوه استفاده از آنها در روش ساندیا برای تهرا می‌پردازیم.

۶-۱- داده‌های انتخاب شده با استفاده از روش ساندیا
داده‌های زیر با استفاده از روش ساندیا انتخاب و با میان‌بایی لاغرانژ به صورت ساعتی در داخل فایل تام وای قرار داده شده است:

- ۱- دمای هوای
- ۲- دمای نقطه شبنم
- ۳- فشار هوای
- ۴- سرعت و جهت باد
- ۵- رطوبت نسبی

در صورتی که رطوبت نسبی اندازه‌گیری شده باشد، داده‌های اندازه‌گیری شده مورد استفاده قرار می‌گیرد، در غیر این صورت، با در دست داشتن دمای هوای دمای نقطه شبنم، برای محاسبه آن از رابطه زیر استفاده می‌شود:

$$RH = \exp\left(\frac{17.27T_{dp}}{T_{dp} + 237.29}\right) / \exp\left(\frac{17.27T_{db}}{T_{db} + 237.29}\right) \quad (4)$$

در این معادله T_{dp} دمای هوای $^{\circ}\text{C}$ و T_{db} دمای نقطه شبنم $^{\circ}\text{C}$ است.

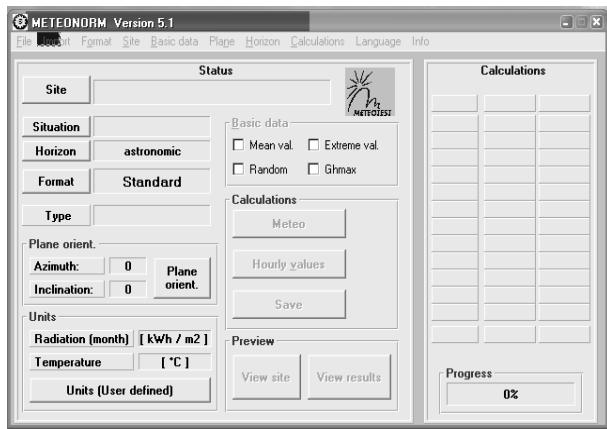
۶-۲- داده‌های تابش آفتاب

با توجه به اینکه داده‌های اندازه‌گیری شده تابش کل رسیده به سطح افقی، به صورت میانگین ماهیانه در دسترس است، در این تحقیق با استفاده از روش‌های زیر این داده‌ها به داده‌های ساعتی تابش تبدیل شد. برای تبدیل سایر داده‌های ماهیانه مربوط به تابش آفتاب به داده‌های ساعتی نیز از همین روش‌ها استفاده شد.

الف) محاسبه میزان تابش رسیده به سطح در جهت عمود بر آن (Gen)

برای محاسبه میزان تابش رسیده به سطح در جهت عمود بر آن به صورت روزانه از رابطه زیر استفاده شده است:

وای تولیدی برای تهران ارائه شده، نتایج را با داده‌های این سایت نیز مقایسه کردایم.

شکل ۳ فرمت داده‌های خروجی نرم‌افزار متونورم

۵-۱- داده‌های اندازه‌گیری شده

داده‌های موجود معمولاً در هر سه ساعت یک بار اندازه‌گیری شده و به طور کامل در کل سال گزارش نشده‌اند. داده‌های تابش کل خورشیدی نیز به صورت میانگین روزانه (یا ماهیانه) اندازه‌گیری شده و لذا کامل نیستند (در بعضی از روزهای سال گزارش نشده‌اند). دمای هوای خشک، دمای نقطه شبنم (یا رطوبت نسبی)، سرعت و جهت باد و همچنین کل تابش رسیده به سطح افقی، از میان داده‌های اندازه‌گیری شده توسط سازمان هواشناسی کشور برای دوره ۱۴ ساله ۱۹۹۱-۲۰۰۵ در شهر تهران استخراج شده است.

۵-۲- اصلاح داده‌های گزارش نشده

داده‌های گزارش نشده توسط سازمان هواشناسی به صورت **** ثبت شده و در این تحقیق از روش زیر برای اصلاح آنها استفاده شد:

$$\text{۲/(مقدار سه ساعت قبل} + \text{مقدار سه ساعت بعد}) = \text{مقدار گزارش نشده}$$

۶- تهیه فایل تام وای برای تهران

همچنان که گفته شد، داده‌های دمای هوای خشک، دمای نقطه شبنم، سرعت و جهت باد به صورت هر سه ساعت یک بار

و پس از انتخاب ماههای مورد نظر به روش ساندیا تابش خورشیدی رسیده به سطح نیز انتخاب شده و به صورت ساعتی در داده‌های تام وای قرار داده می‌شود.

ضریب صافی هوا در هر نقطه از سطح زمین با طول و عرض جغرافیایی معین عبارت است از نسبت انرژی دریافت شده توسط صفحه افقی در همان نقطه در طول زمان مورد نظر (روزانه، ماهیانه یا ساعتی) به مقدار تابش دریافتی همین صفحه افقی در طول همان زمان اگر این نقطه در خارج از جو زمین قرار داشته باشد. ضریب صافی هوا را می‌توان برای هر روز، ساعت یا ماه محاسبه کرد:

$$K_{th} = \frac{G_h}{G_{eh}} \quad (8)$$

در این رابطه G_h کل تابش رسیده به سطح افقی در سطح زمین و G_{eh} کل تابش رسیده به سطح افقی خارج از جو زمین است. اگر ضریب صافی هوا و Geh به درستی محاسبه شود، می‌توان گفت که میزان تابش رسیده به سطح افقی در سطح زمین نیز بدسترسی محاسبه می‌شود [۲۰].

دوفی در سال ۱۹۸۰، رابطه زیر را برای محاسبه مقدار ساعتی ضریب صافی از روی مقدار ماهیانه آن ارائه کرد [۲۱].

$$K_{th} = \left[a + b \cos \frac{\pi}{12} (h - 12) \right] K_{tm} \quad (9)$$

$$a = 0.409 + 0.5016 \sin(\omega_s - 60)$$

$$b = 0.6609 - 0.4767 \sin(\omega_s - 60)$$

زمان بر حسب ساعت و ω_s زاویه ساعت برای طلوع یا غروب خورشید است. (در این روابط $(\omega_s - 60)$ باید به رادیان تبدیل شود).

د) تابش مستقیم خورشیدی رسیده به سطح در جهت عمود بر آن در سطح زمین (Gbn)

در صورتی که مقدار تابش مستقیم بر صفحه افقی محاسبه شده باشد، Gbn با استفاده از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$G_{en} = G_{sc} \begin{pmatrix} 1.000110 + 0.034221 \cos B + 0.00128 \sin B \\ + 0.000719 \cos 2B + 0.000778 \sin 2B \end{pmatrix} \quad (5)$$

$$B = 6.283185 \frac{n-1}{365}$$

در این رابطه Gsc عدد ثابت خورشیدی بوده و برابر است با $1367W/m^2$ شماره روزها از اول ژانویه.

ب) تابش خورشیدی رسیده به سطح افقی در خارج از اتمسفر (Geh)

با استفاده از زاویه سمت الرأس (θ_z) و رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$G_{eh} = G_{en} \cos \theta_z \quad (6)$$

زاویه سمت الرأس عبارت است از زاویه بین اشعه خورشید و قائم بر سطح افق برحسب رادیان که با استفاده از رابطه زیر (در مثلثات کروی برحسب درجه) قابل محاسبه است:

$$\cos \theta_z = \sin \delta \sin \phi + \cos \delta \cos \phi \cos \omega \quad (7)$$

ϕ عرض جغرافیایی، δ زاویه انحراف و ω زاویه ساعت است.

ج) تابش کل خورشیدی رسیده به سطح افقی در روی زمین (Gh)

برای محاسبه Gh، نخست با در دست داشتن داده‌های واقعی اندازه‌گیری شده برای تابش خورشیدی توسط سازمان هوافضای ایالات متحده، میزان واقعی ضریب صافی ماهیانه محاسبه می‌شود. با داشتن مقدار واقعی ضریب صافی ماهیانه، با استفاده از روش دوفی^۱ که در ادامه توضیح داده می‌شود [۲۱]، مقدار ساعتی آن محاسبه شده و سپس با داشتن ضریب صافی، میزان تابش خورشیدی رسیده به سطح افقی به صورت ساعتی محاسبه می‌شود. البته باید توجه داشت که در روش ساندیا برای هر سال از کل دوره آماری، نیاز به دانستن کل تابش خورشیدی رسیده به سطح افقی در روز است. بنابراین برای هر سال با استفاده از داده‌های ماهیانه تابش و روش دوفی، مقدار کل تابش خورشیدی روزانه رسیده به سطح افقی محاسبه شده و برای انتخاب ماه مناسب توسط روش ساندیا استفاده می‌شود

1. Duffie

در این قسمت میزان تابش مستقیم با استفاده از روش واتانابه و با استفاده از روابط زیر بر حسب W/m^2 محاسبه شده است [۲۳ و ۲۴].

$$\begin{aligned} K_{TC} &= 0.4268 + 0.1934 \sin \alpha_s \\ K_{DS} &= K_{th} - (1.107 + 0.03569 \sin \alpha_s + \\ &+ 1.681 \sin^2 \alpha_s) (1 - K_{th}) \quad \text{if } K_{th} \geq K_{TC} \\ K_{DS} &= (3.996 - 3.862 \sin \alpha_s + \\ &+ 1.54 \sin^2 \alpha_s) K_{th} \quad \text{if } K_{th} < K_{TC} \\ G_{bh} &= G_{en} K_{DS} \frac{1 - K_{th}}{1 - K_{DS}} \sin \alpha_s \end{aligned} \quad (11)$$

تابش مستقیم G_{bh} ضریب صافی هوا به صورت ساعتی و α_s زاویه فراز بر حسب رادیان است.
و) تابش پراکنده خورشیدی رسیده به سطح افقی بر روی زمین (G_{dh})

در روش واتانابه میزان تابش پراکنده از روابط زیر بر حسب W/m^2 محاسبه می شود [۲۳ و ۲۴]:

$$G_{dh} = G_{en} \frac{K_{th} - K_{DS}}{1 - K_{DS}} \sin \alpha_s \quad (12)$$

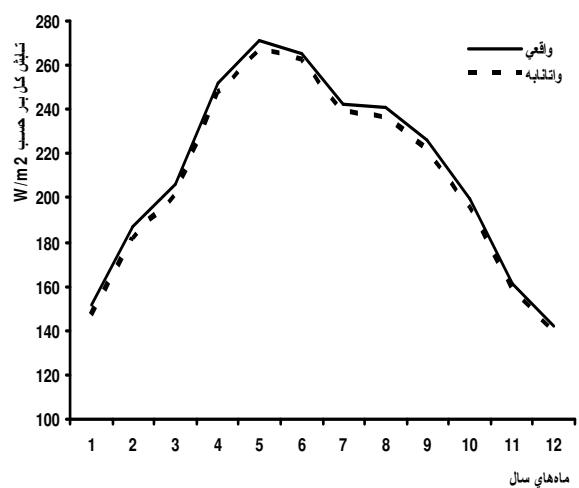
تابش مستقیم G_{bh} ضریب صافی هوا به صورت ساعتی و α_s زاویه فراز بر حسب رادیان است.

۳-۶- سایر داده ها در فایل اطلاعاتی ت ام وای
برای سایر داده های موجود در فایل ت ام وای محاسباتی انجام
نشده و مقادیر جدول ۲ در نظر گرفته شده است [۲۵].

۴- تولید داده های ساعتی
همان طور که گفته شد، داده های اندازه گیری شده توسط سازمان هواشناسی برای هر سه ساعت یک بار گزارش شده است. اما برای ایجاد فایل های ت ام وای لازم است پس از انتخاب ماه های مورد استفاده برای یک سال، داده های ساعتی نیز تهیه شود. در این تحقیق برای تهیه داده های مربوط به هر دو ساعت گزارش

$$G_{bh} = G_{bn} \cos \theta_z \quad (10)$$

در این رابطه زاویه سمت الراس بر حسب رادیان است.
در صورتی که مقدار تابش مستقیم و پراکنده رسیده به سطح افقی در دست نباشد، می توان برای محاسبه آن از روش واتانابه^۱ یا روش های معتبر دیگر استفاده کرد [۲۲]. در این تحقیق با توجه به در دسترس نبودن مقدار تابش مستقیم و پراکنده، برای محاسبه این داده ها از روش واتانابه - که برای اقلیم های ژاپن ارائه شده است - استفاده شده است. در مطالعات گسترده ای که در این زمینه انجام شده و همچنین مطالعات قبلی نگارندگان، مقدار Gh محاسبه شده توسط این روش و نتایج اندازه گیری شده برای شهر های مختلف ایران مقایسه شده و نتایج رضایت بخشی به دست آمده است. به عنوان نمونه نتایج این روش برای شهر بندر عباس با داده های میانگین اندازه گیری شده برای کل دوره (۱۹۹۱ تا ۲۰۰۵) در شکل ۴ ارائه شده است. با توجه به این شکل دیده می شود که انطباق خوبی بین داده های میانگین کل اندازه گیری شده در دوره ۱۹۹۱-۲۰۰۵ و داده های روش واتانابه وجود دارد و لذا این روش برای اقلیم های ایران نیز قابل استفاده است.

شکل ۴ مقایسه نتایج تابش خورشیدی کل به صورت ماهیانه با استفاده از روش های مختلف (بندر عباس)

1. Watanabe

۹۹۹۹۹۹۹۹۹۹ و ۹۹۹۹۹۹ به معنای در نظر نگرفتن مقداری برای داده است. مقادیر سایر داده‌های مورد نیاز از [۲۵] استخراج شده است.

$$\begin{aligned} p(x) &= L_1 F_1 + L_2 F_2 + L_3 F_3 \\ L_1(x) &= \frac{(x - x_1)(x - x_2)}{(x_1 - x_2)(x_2 - x_3)} \\ L_2(x) &= \frac{(x - x_1)(x - x_3)}{(x_1 - x_2)(x_2 - x_3)} \\ L_3(x) &= \frac{(x - x_2)(x - x_1)}{(x_2 - x_1)(x_1 - x_3)} \end{aligned} \quad (13)$$

جدول ۳ روش تهیه داده‌های مربوط به هر دو ساعت گزارش نشده از میان یابی لاغرانژ

ساعت (از روز اول)	مقدار پارامتر	ساعت‌ها	مقدار پارامتر	ساعت‌ها	مقدار پارامتر
۱	F1	۵	F5	۹	F9
۲	F2	۶	F6	۱۰	F10
۳	F3	۷	F7	۱۱	F11
۴	F4	۸	F8	۱۲	F12

۷- نتایج

در این بخش فایل داده‌های اقلیمی از نوع تام وای برای شهر تهران با توجه به داده‌های اندازه‌گیری شده توسط سازمان هواشناسی برای دوره ۱۴ ساله ۱۹۹۱-۲۰۰۵ تهیه شده که روش انجام این کار به صورت زیر خلاصه شده است.

۱- داده‌های هوایی دمای هوای خشک، دمای شبتم، رطوبت نسبی، سرعت باد، جهت باد و فشار اتمسفری - که به صورت هر سه ساعت یک بار اندازه‌گیری شده - از روش ساندیا برای کل سال انتخاب شده و سپس با استفاده از روش لاغرانژ به ساعتی تبدیل شده است.

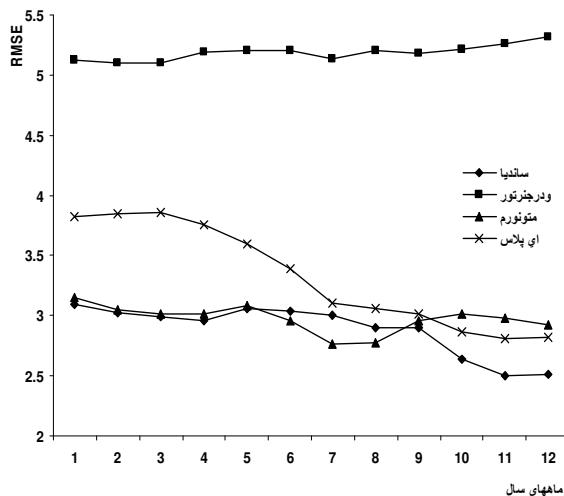
۲- از آنجا که داده‌های تابش کل اندازه‌گیری شده به صورت ماهیانه در دسترس است، ضریب صافی هوا و همچنین

نشده، از میان یابی لاغرانژ بین سه داده گزارش شده - به صورتی که در جدول ۳ نشان داده شده - استفاده شده است [۲۶]. بدین منظور، نخست تمامی داده‌های موجود (داده‌های پر رنگ) در یک جدول و به صورت ساعتی (از ۱ تا ۸۷۶۰) ردیف شده، سپس داده‌های غیر موجود (داده‌های کم رنگ) با میان یابی لاغرانژ از روی سه داده موجود محاسبه می‌شود. برای مثال، برای تعیین داده‌های F4 و F5 از بین داده‌های F3، F6 و F9 میان یابی شده یا برای تعیین داده‌های F7 و F8 از بین داده‌های F6، F9 و F12 و به همین ترتیب برای کل سال استفاده می‌شود. همچنین برای محاسبه داده‌های F1 و F2 از بین داده‌های F3، F6 و F12 ۶۰ میان یابی انجام شده است. روش میان یابی لاغرانژ برای سه داده چنین است:

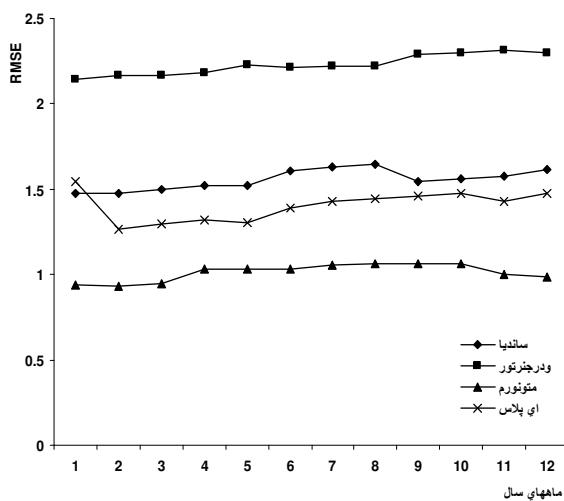
جدول ۲ مقدار سایر داده‌ها در فایل تام وای

۹۹۹۹۹۹۹	کل روشنایی رسیده به سطح افقی ^۱
۹۹۹۹۹۹	روشنایی رسیده در جهت عمود بر سطح ^۲
۹۹۹۹۹۹	روشنایی رسیده به صورت پراکنده ^۳
۹۹۹۹	روشنایی رسیده در جهت زاویه سمت الرأس ^۴
۵	کل پوشش آسمان ^۵
۷۷۷۷۷	ارتفاع سقف ^۶
۹	مدل آب و هوایی ^۷
'۹۹۹۹۹۹۹۹۹	کد مدل آب و هوایی ^۸
.	شدت آب ^۹
.	عمق روشنایی ^{۱۰}
۵	کل پوشش کدر آسمان ^{۱۱}
۷۷۷/۷	روشنایی دید ^{۱۲}
.	عمق بارش برف ^{۱۳}
۸۸	تعداد روز پس از آخرین بارش برف ^{۱۴}

1. Global Horizontal Illuminance {lux}
2. Direct Normal Illuminance {lux}
3. Diffuse Horizontal Illuminance {lux}
4. Zenith Luminance {Cd/m²}
5. Total Sky Cover {.1}
6. Ceiling Height {m}
7. Present Weather Observation
8. Present Weather Codes
9. Perceptible Water {mm}
10. Aerosol Optical Depth {.001}
11. Opaque Sky Cover {.1}
12. Visibility {km}
13. Snow Depth {cm}
14. Days Since Last Snow

شکل ۶ مقایسه داده‌های ماهیانه RMSE برای دمای نقطه شبنم از روش‌های مختلف با داده‌های میانگین کل دوره ۱۴ ساله

شکل ۷ مقایسه داده‌های ماهیانه RMSE برای سرعت وزش باد از روش‌های مختلف با داده‌های میانگین کل دوره ۱۴ ساله

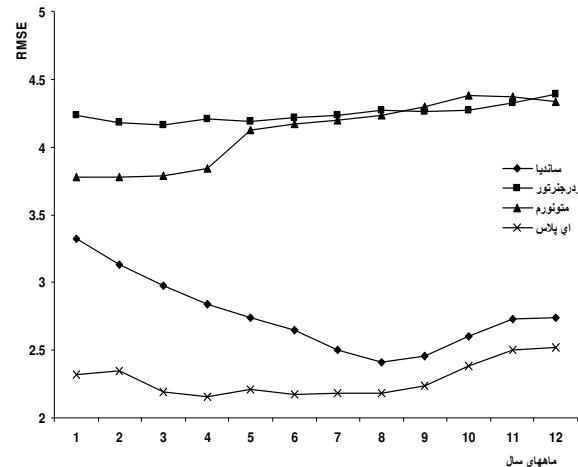
۲-۷- مطالعه برآورد مصرف انرژی

در این قسمت برای ساختمان دلخواهی در شهر تهران، میزان مصرف انرژی، انتقال حرارت نفوذی از پنجره‌ها، دمای سطح خارجی پنجره‌ها و دمای سطح داخلی پنجره‌ها مقایسه شده است. برای این منظور، نخست ساختمان در نرم‌افزار انرژی‌پلاس [۲۵] طراحی شده و سپس برای چهار

داده‌های ساعتی تابش خورشیدی از روش دوفی به دست آمده و برای انتخاب داده‌های تام وای در روش ساندیا (تابش کل در یک روز) از این اطلاعات استفاده شده است.

۳- در داخل فایل داده‌های آب و هوایی برای محاسبه میزان تابش مستقیم در جهت عمود بر سطح و همچنین تابش پراکنده از روش واتانابه استفاده شده است. همچنین داده‌های تام وای با استفاده از دو نرم‌افزار متونورم و ودرجنرتور برای شهر تهران تولید شده است.

۷- بررسی انطباق داده‌ها به داده‌های میانگین کل دوره پس از تهیه کردن فایل تام وای به روش ساندیا و همچنین با دو نرم‌افزار متونورم و ودرجنرتور، میانگین روزانه سه پارامتر دمای خشک، دمای نقطه شبنم و سرعت باد از این سه روش و داده‌های موجود در سایت ای پلاس با میانگین روزانه مقدار کل دوره^۱ آنها با استفاده از جذر میانگین مربعات خطأ^۲ RMSE مقایسه شده است. نتایج برای سه پارامتر اقلیمی یاد شده و برای شهر تهران در شکل‌های ۶، ۵ و ۷ آورده شده است.

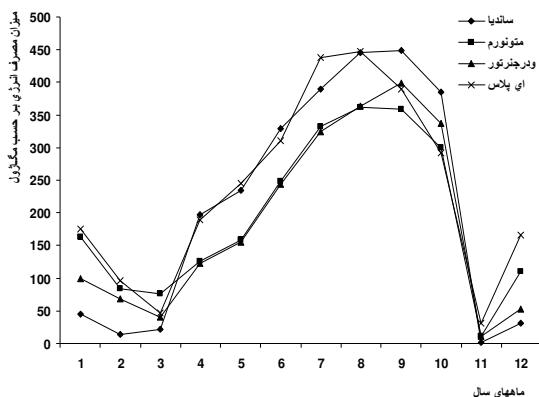

شکل ۵ مقایسه داده‌های ماهیانه RMSE برای دمای هوای خشک از روش‌های مختلف با داده‌های میانگین کل دوره ۱۴ ساله

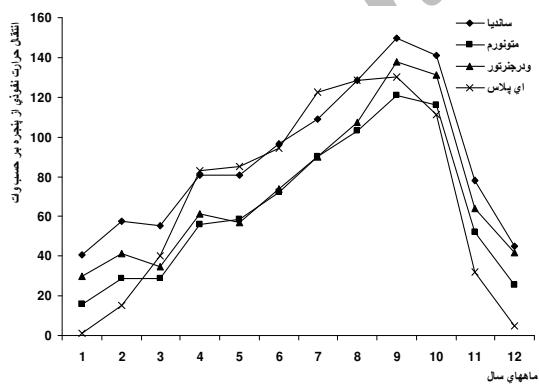
1. Long-term average
2. Root Mean-Square Error

جدول ۴ مشخصات شیشه مرجع

۳	ضخامت شیشه به میلی متر
۰.۸۳۴	ضریب عبور خورشیدی در تابش عمود
۰.۰۷۵	ضریب انعکاس خورشیدی در تابش عمود رو به تابش
۰.۰۷۵	ضریب انعکاس خورشیدی در تابش عمود پشت به تابش
۰.۸۹۹	ضریب عبور نور مرئی در تابش عمود
۰.۰۸۳	ضریب انعکاس نور مرئی در تابش عمود رو به تابش
۰.۰۸۳	ضریب انعکاس نور مرئی در تابش عمود پشت به تابش
.	ضریب عبور فروسرخ در تابش مستقیم
۰.۸۴	ضریب گسیل نیمکروی فروسرخ رو به تابش
۰.۸۴	ضریب گسیل نیمکروی فروسرخ پشت به تابش
۱	W/mK ضریب هدایت حرارتی به
۱	عرض شیشه به متر
۱	ارتفاع شیشه به متر

شکل ۸ مقایسه میزان مصرف انرژی در ساختمان به روش‌های مختلف به صورت ماهیانه

شکل ۹ مقایسه میزان انتقال حرارت عبوری از پنجره به روش‌های مختلف به صورت ماهیانه

نوع داده اقلیمی موجود (ساندیا، متونورم، ودرجنترور و ای پلاس) محاسبات انجام شده است. نرمافزار انرژی پلاس، نرمافزار جدیدی برای شبیه‌سازی انرژی در ساختمان‌ها است که بر اساس ترکیبی از نرمافزارهای بلاست و دی‌اوای نوشته شده است و تغییرات مصرف انرژی در ساختمان را در زمان‌های کوتاه‌تر از یک ساعت انجام می‌دهد. تحلیل و محاسبات بر اساس تعادل حرارتی در کل ناحیه شبیه‌سازی انجام می‌شود. این نرمافزار توسط سازمان انرژی امریکا در سال ۱۹۹۶ به عنوان ابزار جدید برآورد مصرف انرژی ارائه شده و هم‌اکنون در حال توسعه است [۲۵]. انرژی پلاس مدل‌سازی را به صورت ریز و دقیق انجام می‌دهد. ضعف این برنامه آن است که از سیستم گرافیکی ساده‌ای برای گرفتن داده‌های ورودی استفاده نمی‌کند و به برنامه‌های نیاز دارد که به کمک آنها بتوان ساختمان را در آن طراحی کرد و نتایج را بررسی کرد. در انرژی پلاس می‌توان با طراحی کل ساختمان در هر یک از دیوارهای مورد نظر پنجره و سایبان دلخواه را طراحی و نتایج را برای کل سال محاسبه کرد. همچنین می‌توان تحلیل را برای گام‌های مشخص زمانی - از یک ساعت تا یک سال - انجام داد که در این صورت لازم است داده‌های آب و هوایی (دما، فشار، سرعت و جهت باد، شدت تابش و غیره) مربوط به بازه زمانی موردنظر به برنامه وارد شوند. انرژی پلاس داده‌های اقلیمی ورودی را به صورت ساعتی می‌پذیرد.

ساختمان موردنظر اتاقی (با دمای داخلی ۲۳ درجه ثابت در کل سال) با مساحت هر دیوار برابر ۹ متر مربع و ارتفاع برابر ۳ متر است. در دیوار جنوبی اتاق یک پنجره با شیشه تک جداره با مساحت یک متر مربع در وسط دیوار قرار دارد و فضای آن کنترل نشده است (جدول ۴). نتایج این قسمت در شکل‌های ۸ تا ۱۱ برای میزان مصرف انرژی، انتقال حرارت نفوذی از پنجره، دمای سطح خارجی پنجره و دمای سطح داخلی پنجره به صورت ماهیانه (ماهیانه میلادی) ارائه شده است.

۲- برای سایر پارامترها یعنی دمای هوای خشک، دمای نقطه شبنم و سرعت باد، نتایج روش ساندیا و همچنین داده‌های وبسایت ای پلاس به یکدیگر نزدیکتر بوده و همچنین به داده‌های میانگین کل دوره نزدیکتر است.

۳- برای میزان مصرف انرژی، نتایج ساندیا و ای پلاس برای ماههای تابستان نسبت به زمستان به یکدیگر نزدیکتر است.

۴- برای میزان انتقال حرارت عبوری از پنجره، نتایج ساندیا و ای پلاس برای ماههای تابستان نسبت به زمستان به یکدیگر نزدیکتر است.

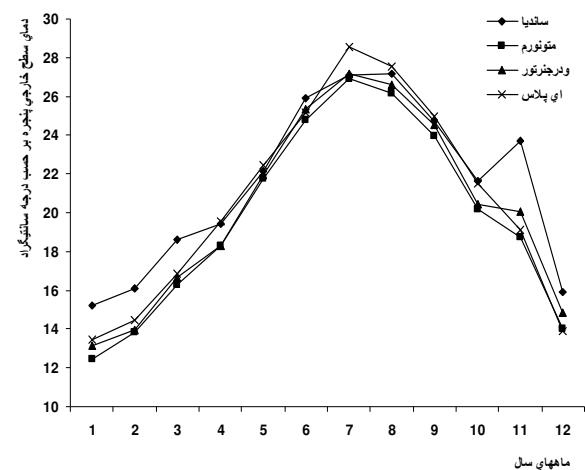
با توجه به اینکه نتایج روش ساندیا و ای پلاس به داده‌های اندازه‌گیری شده نزدیکتر است، میزان اختلاف دو روش ساندیا و ای پلاس می‌تواند ناشی از دو مورد زیر باشد:

الف- تعداد داده‌های گزارش نشده برای شهر تهران زیاد بوده و مشخص نیست که در مراحل تهیه کردن فایل ت ام و ای برای این شهر به روش ای پلاس، این داده‌های گزارش نشده به چه صورتی اصلاح شده است. همچنین مشخص نیست که از چه دوره زمانی استفاده شده است. همچنان که گفته شد در این تحقیق از دوره ۱۴ ساله اندازه‌گیری استفاده شده است.

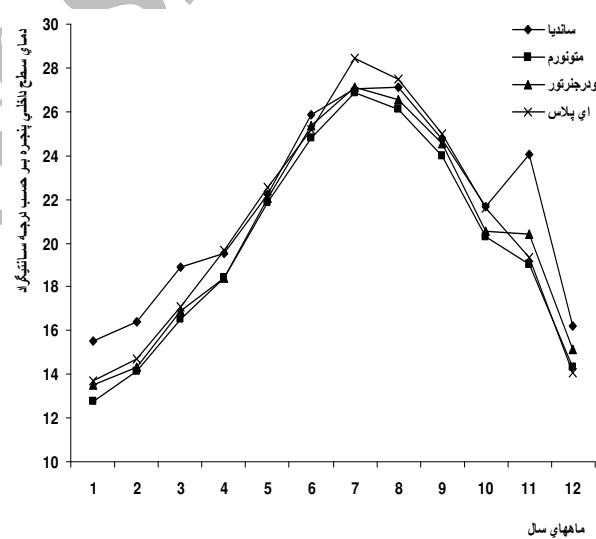
ب- از آنجا که داده‌های تابش، سهم مهمی در انتخاب سال مناسب برای هر ماه دارند، باز هم مشخص نیست که در هنگام تهیه کردن فایل ت ام و ای به روش ای پلاس، از داده‌های تابش ساعتی یا برآورد شده استفاده شده است. برای سایر داده‌ها نیز می‌توان چنین بحثی را مطرح کرد.

با توجه به مطالب گفته شده می‌توان داده‌های تولید شده به این دو روش را نسبت به سایر روشها بیشتر معتبر دانست.

همچنین فایل‌های ت ام و ای، داده‌های ساعتی استانداردی را برای انرژی خورشیدی و دیگر عناصر اقلیمی که امکان مقایسه سیستم‌های مختلف در نقاط متفاوت را فراهم می‌سازد ارائه می‌کنند. اما این فایل‌ها نمی‌توانند به طور قطعی تعیین کننده وضعیت این عناصر در سال آینده یا حتی پنج سال آینده باشند، زیرا آنها بیشتر مشخص کننده وضعیت عمومی در طی دوره‌ای طولانی، برای مثال دوره‌ای ۳۰ ساله هستند. در منابع مختلف حتی بهاین نکته اشاره شده که چون فایل‌های ت ام و ای نشان‌دهنده وضعیت نمونه و عمومی هستند

شکل ۱۰ مقایسه دمای سطح خارج پنجره به روش‌های مختلف بهصورت ماهیانه

شکل ۱۱ مقایسه دمای سطح داخلی پنجره به روش‌های مختلف بهصورت ماهیانه

۸- بررسی نتایج برای شهر تهران

با توجه به شکل‌های ارائه شده نتایج زیر به‌دست آمده است:

۱- به دلیل در دسترس نبودن داده‌های میانگین تابش کل در دوره ۱۴ ساله، مقایسه برای این پارامتر انجام نشده است. اختلاف در برآورد تابش می‌تواند ناشی از روش‌های مختلف پیش‌بینی باشد.

- Heating, Refrigerating and Air-Conditioning Engineers Inc.
- [6] L.W. Crow, Development of hourly data for weather year for energy calculations (WYEC), including solar data, at 21 Weather Stations throughout the United States, ASHRAE Trans; Vol. 87(1), 1980;
- [7] L.W. Crow, Development of hourly data for weather year for energy calculations (WYEC), including solar data, at 29 stations throughout the united states and 5 stations in Canada, ASHRAE research project 364, American Society of Heating, Refrigerating and Air-Conditioning Engineers, Inc, 1983.
- [8] ASHRAE, Weather year for energy calculations, ASHRAE research project, American Society of Heating, Refrigerating and Air- Conditioning Engineers, Inc, 1985.
- [9] D.B. Crawley, Which weather data should you use for energy simulations of commercial buildings, ASHRAE Trans; Vol. 104, 1998, pp. 498–515.
- [10] R. Perez, P. Ineichen, R. Seals, J. Michalsky and R. Stewart, Modeling daylight availability and irradiance componentsfrom direct and global irradiance, Solar Energy; Vol. 44, 1990, pp. 271–89.
- [11] ASHRAE. International weather for energy calculations (IWEC Weather Files) User_s Manual, Version 1.1, 2002.
- [12] J. Huang, The impact of different weather data on simulated residential heating and cooling load, ASHRAE Trans; Vol. 104, 1998, pp. 516–27.
- [13] W. Marion, K. Urban, Users manual for radiation data base TMY2s derived from the 1961–1990 national solar, National Renewable Energy Laboratory, 1995.
- [14] I. Hall, R. Prairie, H. Anderson and E. Boes, Generation of Typical Meteorological Years for 26 SOLMET Stations, SAND78-1601. Sandia National Laboratories, 1978.
- [15] J.M. Finkelstein, R.E. Schafer, Improved Goodness-of-Fit Tests, Biometrika; Vol. 58(3), 1971, pp. 641-645.
- [16] L.O. Degelman, <http://www.cox-internet.com/larryd/enerwin>
- [17] L.O. Degelman, Examination of the concept of using typical week weather data for simulation of

و نه شرایط و وضعیت بحرانی، استفاده از آنها در طراحی سیستم‌هایی که باید جوابگوی شرایط بحرانی باشند مفید نخواهد بود. موارد یاد شده نشانگر این واقعیت است که خروجی نرم‌افزارهای شبیه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان می‌تواند نشان‌دهنده اعتبار یا عدم اعتبار فایل‌های ت ام و ای تولید شده باشد. با توجه به شکل‌های ۱۱ تا ۱۳ دیده می‌شود که مقدار بدست آمده برای مصرف انرژی، انتقال حرارت نفوذی از پنجره، دمای سطح خارجی پنجره و دمای سطح داخلی پنجره برای روشهای ساندیا و ای پلاس به یکدیگر نزدیکتر است اما نتایج سایر روشهای این دو روش نزدیک نیست.

۹- نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به‌دست آمده می‌توان گفت که استفاده از داده‌های ت ام و ای تولیدی توسعه نرم‌افزارهای متونورم و ودرجنرتور برای شبیه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان نمی‌تواند معتر بشد و پیشنهاد می‌شود که با در دست داشتن داده‌های اندازه‌گیری شده برای دوره‌ای ۳۰ ساله داده‌های ت ام و ای برای شهرهای مختلف ایران به روش ساندیا تولید شود.

۱۰- مراجع

- [1] L.S. Chan, T.T. Chow, K.F. Fong and J.Z. Lin, Generation of a typical meteorological year for Hong Kong, Energy Conversion and management; Vol. 47, 2006, pp. 87–96.
- [2] DOE-2 software, Weather Processor document, 2000.
- [3] D. Crawley, J. Hand, and L. Lawrie, Improving the Weather Information Available to Simulation Programs, The Building Simulation conference, September 1999.
- [4] M.J. Witte and R.H. Henninger, Testing and validation of new building energy simulation program, Proceedings, Building Simulation, International Building Performance Simulation Association (IBSPA), Rio de Janeiro, Brazil, August 2001.
- [5] L.W. Crow, Summary description of typical year weather data, Chicago midway airport, ASHRAE research project 100, 1970, American Society of

[۲۳] ابراهیم پور عبدالسلام، پایان نامه دکتری مهندسی مکانیک، ارائه روابطی برای طراحی پنجره ها با کمترین مصرف انرژی سالیانه برای ایران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، ۱۳۸۸.

[24] A. Ebrahimpour and M. Maerefat, 'A method for generation of typical meteorological year,' Energy Conversation and Management; Vol. 51, 2010, pp. 410–417.

[25] Energyplus software: <http://www.energyplus.com> [۲۶] مهری بهمن ، محاسبات عددی، انتشارات جهاد دانشگاهی امیر کبیر، ۱۳۸۵ ، صفحه ۶۷

annualized energy use in buildings,' Department of Architecture Texas A&M University College Station, TX 77843-3137.

- [18] L.O. Degelman, 'A statistically based hourly weather data generator for driving energy simulation and equipment design software for building,' Department of Architecture Texas A&M University, U.S.A
- [19] Meteonorm handbook theory part 1, 2, the Swiss federal office of energy, 2003.
- [20] Meteonorm software version 5.102: <http://www.meteonorm.com>
- [21] J.A. Duffie and W.A. Beckman, Solar energy of thermal processes, John Wilcy, New York, 1980.
- [22] T. Watanabe, Procedures for Separating Direct and Diffuse Insolation on a Horizontal Surface and Prediction of Insolation on Tilted Surfaces,' Transactions, No. 330, Architectural Institute of Japan, Tokyo, Japan, 1983.